

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7617213845
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7617213845.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudcov JUDr. Alexandra Husivargu a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobkyne: W. O. I., advokátka, so sídlom A. T., Š. XX, proti žalovaným: 1. Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, 2. Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 25. júna 2019 sp. zn. 6C/75/2017

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 25. júna 2019 č.k. 6C/75/2017-371 a v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom označeným vo výroku zamietol žalobu žalobkyne (I. výrok) a priznal žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade náhradu trov konania vo výške 100 % (II. výrok).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 € spoločne a nerozdielne od žalovaných titulom jej nezákonného trestného stíhania (nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia a začatí trestného stíhania).

3. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané vznesenie obvinenia voči žalobkyni za prečin neoprávneného podnikania uznesením OR PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície Poprad zo dňa 5.11.2009, proti ktorému žalobkyňa podala sťažnosť a táto bola uznesením Krajskej prokuratúry v Košiciach zo dňa 5.1.2010 zamietnutá ako nedôvodná. Uznesením Okresného súdu Rožňava zo dňa 21.6.2012 sp. zn. 1T/48/2012 bolo zastavené trestné stíhanie žalobkyne ako obžalovanej pre prečin neoprávneného podnikania s odôvodnením, že tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Sťažnosť prokurátora proti tomuto uzneseniu bola zamietnutá uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 2. októbra 2012 sp. zn. 8To/70/2012. Uznesenie o zastavení trestného stíhania proti žalovanej v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach o zamietnutí sťažnosti prokurátora nadobudli právoplatnosť dňa 2.10.2012.

4. Proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach podal dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky dňa 24.4.2013, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 26.6.2014 sp. zn. 6Tdo/32/2013 tak, že dovolanie generálneho prokurátora odmietol. Toto rozhodnutie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 26.6.2014. Žalobkyňa požiadala o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky dňa 17.5.2017. Žiadosť bola dňa 19.5.2017 postúpená Generálnej prokuratúre SR ako orgánu príslušnému konať v mene SR. Listom zo dňa 26.6.2017 Generálna prokuratúra SR oznámila žalobkyni, že jej žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody odmietla ako nedôvodnú. Žalobkyňa podala žalobu o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. dňa 17.7.2017.

5. S poukazom na ust. § 19 zákona č. 514/2003 Z.z. súd dospel k záveru, že žalovanými vznesená námietka premlčania žalobou uplatneného nároku je dôvodná, keďže rozhodnutie o zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť dňa 2.10.2012, premlčacia lehota teda začala plynúť dňa 3.10.2012 a uplynula najneskôr dňa 3.10.2015. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody na súde až po uplynutí tejto subjektívnej trojročnej premlčacej doby dňa 17.7.2017, pričom aj žiadosť o predbežné prejednanie nároku doručila Ministerstvu vnútra SR až dňa 17.5.2017. Z týchto dôvodov žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietol.

6. Žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietol z dôvodu, že žalovaná v 1. rade dôvodne vznesla námietku nedostatku procesnej spôsobilosti konať v tejto veci v mene štátu s poukazom na ust. § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z., lebo orgánom oprávneným konať v mene SR je žalovaný v 2. rade. Zároveň však prihliadla aj na ňou dôvodne vznesenú námietku premlčania.

7. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalovaným priznal náhradu trov konania proti neúspešnej žalobkyni v plnom rozsahu.

8. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie žalobkyňa bez uvedenia odvolacích dôvodov s tým, že tieto doplní súdu do 31.8.2019. Dôvody odvolania doplnila podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 3.9.2019 a aj keď išlo o doplnenie odvolacích dôvodov po uplynutí lehoty na podanie odvolania v rozpore s ust. § 365 ods. 3 CSP, s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.2.2018 sp. zn. 6Cdo/175/2017 odvolací súd prejednal toto odvolanie žalobkyne, keďže v čase jeho rozhodovania bola vada odvolania, spočívajúca v absencii odvolacích dôvodov, odstránená.

9. Žalobkyňa v odvolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, pokiaľ považoval ňou uplatnený nárok za premlčaný (odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Argumentovala tým, že súd prvej inštancie mal aplikovať ust. § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, právo na náhradu škody sa premlčí za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. Záver o premlčaní ňou uplatneného nároku považovala za nesprávny aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR, ktorým bolo odmietnuté dovolanie generálneho prokurátora SR proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o zastavení jej trestného stíhania, pričom uznesenie Najvyššieho súdu SR nadobudlo právoplatnosť dňa 26.6.2014. Nakoniec argumentovala tým, že pre začiatok plynutia premlčacej doby je podstatný deň, keď došlo k ukončeniu trvania zásahu do jej osobnostných práv, lebo právo na náhradu nemajetkovej ujmy možno uplatniť prvýkrát až deň nasledujúci po dni, v ktorom došlo k ukončeniu zásahu do osobnostných práv. Namietala ďalej nezákonnosť konania na Okresnom súde v Rožňave, ktorého výsledkom je napadnutý rozsudok s odôvodnením, že právoplatné uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 6.10.2017 sp. zn. 12NcC/29/2017, ktorým bola vec prikázaná na prejednanie Okresnému súdu Rožňava, má vadu uvedenú v ust. § 365 ods. 1 písm. a/,b/ CSP a táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci. K uvedenej vade došlo z toho dôvodu, že jej návrh na prikázanie veci inému súdu tej istej inštancie mimo Košického a Prešovského kraja z 18.7.2017 sudkyňa okresného súdu nesprávne posúdila ako iba vznesenie námietky zaujatosti sudcov Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi, kde sa konanie pôvodne viedlo a nevyhodnotila jej návrh vo vzťahu k ust. § 39 ods. 2 CSP. Následne Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 12NcC/29/2017 zo dňa 6.10.2017 spor prikázal na prejednanie Okresnému súdu Rožňava a proti tomuto uzneseniu nemala možnosť podať odvolanie. Doposiaľ teda nebolo rozhodnuté o jej návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c/ CSP). Vo vzťahu k uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 12NcC/29/2017 namietala, že toto má vady uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Navrhla preto napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Žalovaná Slovenská republika vo vyjadrení k odvolaniu podanom prostredníctvom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky navrhla potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Namietala, že odvolanie bolo podané v odvolacej lehote bez uvedenia odvolacích dôvodov a odvolacieho návrhu, ktoré žalobkyňa doplnila až po uplynutí lehoty na podanie odvolania v rozpore s ust. § 365 ods. 3 CSP. Rozsudok považuje za správny a navrhuje ho potvrdiť. Vo vyjadrení prostredníctvom Ministerstva vnútra

Slovenskej republiky rovnako sa v celom rozsahu stotožnila s odôvodnením napadnutého rozsudku a tento navrhla potvrdiť.

11. Žalobkyňa v replike zotrvala na dôvodoch podaného odvolania a trvala na nariadení verejného ústneho pojednávania odvolacím súdom.

12. Žalovaná v duplike zotrvala na dôvodoch uvedených vo vyjadrení k odvolaniu.

13. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie podané žalobkyňou ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné napriek tomu, že odvolacie dôvody doplnila žalobkyňa až po uplynutí odvolacej lehoty v rozpore s ust. § 365 ods. 3 CSP, a to s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.2.2018 sp. zn. 6Cdo/175/2017, v zmysle ktorého ust. § 365 ods. 3 CSP na procesnú situáciu vadného odvolania nedopadá a rozhodujúce je, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu je vada spočívajúca v absencii odvolacích dôvodov odstránená, odvolanie žalobkyne prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

14. Súd prvej inštancie vo veci konal so žalovaným, ktorý nebol riadne zastúpený, čím došlo v konaní k takej vade, na ktorú odvolací súd prihliada ex offio v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP, aj keď nebola v odvolacích dôvodoch uplatnená.

15. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobkyňa označila v žalobe ako žalovaného v 1. rade Slovenskú republiku - Ministerstvo vnútra SR a v 2. rade Slovenskú republiku - Generálna prokuratúra SR. Žalobou sa domáha náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. z dôvodu nezákonne vedeného trestného stíhania voči nej, ktoré bolo následne zastavené.

16. Žalobkyňa ako pasívne legitimovaný subjekt teda označila Slovenskú republiku, a to aj ako žalovanú v 1. rade, aj ako žalovaného v 2. rade, hoci išlo o ten istý subjekt, vždy v zastúpení iného štátneho orgánu.

17. Takéto označenie v žalobe nie je správne a ide o vadu žaloby, na odstránenie ktorej bol súd povinný žalobkyňu vyzvať.

18. Aj v prípade, ak by proti štátu boli jednou žalobou uplatnené viaceré nároky spadajúce do pôsobnosti rôznych štátnych orgánov, alebo ak by bol proti štátu uplatnený nárok, ktorý by mohol byť posudzovaný podľa rôznych právnych predpisov a ktorý by tak mohol patriť do pôsobnosti rôznych štátnych orgánov, môže štát ako ten istý subjekt mať procesné postavenie žalovaného len jedenkrát. Ani štát, hoci má medzi subjektmi práva špecifické postavenie, nemôže v konaní tvoriť sám so sebou spoločenstvo účastníkov, resp. z hľadiska hmotného práva nemôže tvoriť sám so sebou napríklad dlžnícku solidaritu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/149/2011 zo dňa 26.9.2012).

19. Označenie správneho štátneho orgánu v žalobe, ktorý koná za štát v rozsahu svojej pôsobnosti, nie je otázkou pasívnej legitímácie štátu v konaní, resp. s pasívnou legitímáciou štátu nesúvisí. Pasívna legitímácia je stav, ktorý znamená, že subjekt práva je nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva. K pasívnej legitímácii sa súd vyjadruje v rozhodnutí vo veci samej vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním. Existencia či neexistencia pasívnej legitímácie štátu ako hmotnoprávneho stavu nemá nijakú spojitosť so správnym procesným označením štátu ako účastníka konania na žalovanej strane. Riadne označenie štátu ako žalovaného účastníka konania je náležitosťou riadneho návrhu na začatie konania. Štát je ako účastník konania označený riadne, ak je súčasne s ním označený príslušný štátny orgán, ktorý bude za štát konať (§ 79 ods. 1 O.s.p., v súčasnosti § 135 ods. 1 CSP). Neoznačenie toho, kto má za štát konať, má za následok neúplnosť návrhu so súčasným vznikom povinnosti súdu pokúsiť sa o odstránenie tejto vady postupom podľa § 43 O.s.p. (v súčasnosti § 129 CSP). V prípade, že žalujúca strana síce štátny orgán, ktorý má za štát konať, označí, ale uplatnený nárok do pôsobnosti tohto štátneho orgánu nepatrí, alebo označí subjekt, ktorý štátnym orgánom nie je, resp. nie je ani právnym subjektom, nejde o vadu návrhu ani o nedostatok podmienky konania. Z ust. § 21 ods. 4 prvá veta O.s.p. (v súčasnosti z ust. § 73 CSP) vyplýva, že súd je povinný - bez zreteľa na označenie obsiahnuté v návrhu - zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa

osobitného predpisu a konať len s takýmto oprávneným subjektom (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/149/2011 zo dňa 26.9.2012).

20. Závery predmetného rozhodnutia možno aplikovať aj podľa CSP. Pokiaľ teda žalobca v žalobe označil štát, ale nesprávne identifikoval štátny orgán oprávnený konať za štát, súd vyzve žalobcu na odstránenie tejto vady v súlade s ust. § 129 CSP. Pokiaľ by ale v priebehu konania vyšlo najavo, že z hľadiska uplatneného nároku žalobou konkrétny štátny orgán označený ako orgán oprávnený konať za štát nemá pôsobnosť v tomto prípade za štát konať, súd bude ďalej z úradnej moci konať s tým, do ktorého kompetencie vec spadá, nakoľko povinnosť konať s takto oprávneným subjektom mu vyplýva zo zákona. Rovnako bude súd postupovať v prípade, ak by žalobca ako štátny orgán označil niekoho, kto neexistuje alebo nie je štátnym orgánom (viď Civilný sporový poriadok, Komentár, Doc. JUDr. Marek Števček, PhD. a kolektív, C.H.Beck, 2016, str. 257).

21. V prejednávanej veci nešlo o prípad, že by nebol označený štátny orgán, ktorý má za štát konať, ale išlo o prípad, kedy za štát majú konať dva štátne orgány, a to Ministerstvo vnútra SR a Generálna prokuratúra SR, čo je v rozpore s ustanovením § 4 zákona 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013 v spojení s ust. § 73 CSP.

22. Na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát (§ 73 CSP).

23. Ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná (§ 135 ods. 1 CSP).

24. V zmysle § 3 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom od 1.1.2013 (ďalej len zákon 514/2003 Z.z.) štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci a/ nezákonným rozhodnutím, b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe alebo d/ nesprávnym úradným postupom.

25. Podľa § 4 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra SR, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru a 1/ prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru alebo povereného príslušníka policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2/ vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

26. Podľa § 4 ods. 1 písm. f/ cit. zák. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra SR, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

27. Vyššie citované zákonné ustanovenia určujú nielen vecnú legitimitáciu štátu ako subjektu zodpovedného za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci, ale určujú aj štátny orgán, ktorý v mene štátu koná, konkrétne v § 4 cit. zák., pričom v mene štátu koná vždy iba jeden štátny orgán uvedený v § 4 v závislosti od charakteru uplatneného nároku.

28. Keďže žalobkyňa označila v rozpore s vyššie citovanou zákonnou úpravou dva štátne orgány, ktoré mali konať v mene štátu, bolo povinnosťou súdu ustáliť, ktorý štátny orgán v tejto prejednávanej veci koná v mene Slovenskej republiky a z úradnej povinnosti ďalej konať už len s týmto štátnym orgánom.

29. Pokiaľ súd konal v mene štátu s dvoma štátnymi orgánmi, konal so stranou sporu, ktorá nebola riadne zastúpená a neboli tak splnené procesné podmienky pre riadne konanie veci, pričom išlo o odstrániteľný nedostatok podmienky konania.

30. Tento nesprávny postup súdu mal vplyv aj na rozhodnutie vo veci, keď súd rozhodoval voči nároku ako uplatnenému voči dvom subjektom, hoci v skutočnosti išlo iba o jeden subjekt a takto rozhodol aj o trovách konania, keď tieto štátu priznal dvakrát.

31. Keďže išlo o vadu, ktorá sa týka procesných podmienok, v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP odvolací súd na ňu prihladol, aj keď nebola v odvolacích dôvodoch uplatnená.

32. V ďalšom konaní po vrátení veci bude teda povinnosťou súdu túto vadu zastúpenia žalovaného odstrániť tak, že bude konať iba so Slovenskou republikou ako žalovaným, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vzhľadom na citované ustanovenie § 4 ods. 1 písm. b/ a f/ zákona 514/2003 Z.z.

33. V prejednávanej veci v mene štátu nemôže konať Ministerstvo vnútra, lebo neboli splnené podmienky podľa § 4 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona, keď v prejednávanej veci prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa a až následne súdom bolo trestné stíhanie žalobkyne zastavené.

34. Nakoniec Generálna prokuratúra SR aj predbežne prejednala nárok žalobkyne na náhradu škody, o čom ju informovala listom zo dňa 26.6.2017 (č.l. 44 spisu).

35. Pokiaľ ide o žalobkyňou uplatnené odvolacie dôvody, podstatou odvolacích námietok žalobkyne je tvrdenie, že ňou uplatnený nárok nie je premlčaný s poukazom na skutočnosť, že súd mal aplikovať ustanovenie § 106 ods. 2 Obč. zák. o desaťročnej premlčacej dobe v prípade práva na náhradu škody, ktorá bola spôsobená úmyselne a s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.6.2014 sp.zn. 6 Tdo 32/2013, ktorým bolo odmietnuté dovolanie Generálneho prokurátora proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, ktorým bola zamietnutá sťažnosť prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava sp.zn. 1T 48/2012 zo dňa 21.6.2012 o zastavení trestného stíhania (uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8 To 70/2012 zo dňa 2.10.2012). Nakoniec namietala, že pre začiatok plynutia premlčacej doby práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je podstatný deň, keď došlo k ukončeniu trvania zásahu do osobnostných práv dotknutej osoby. Namietala tiež nezákonnosť konania na Okresnom súde Rožňava, nakoľko právoplatné uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 12 NcC 29/2017 zo dňa 6.10.2017 má vady uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/ CSP a tieto vady mali vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

36. Vychádzajúc z odvolania žalobkyne uvedené uznesenie Krajského súdu v Košiciach namieta z toho dôvodu, že Okresný súd v Spišskej Novej Vsi, na ktorý bola podaná žaloba, nesprávne posúdil jej návrh na prikázanie veci inému súdu tej istej inštancie mimo Košického a Prešovského kraja zo dňa 19.7.2017 (č.l. 46 spisu) ako námietku zaujatosti, hoci išlo o návrh na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP. Nesprávne potom predložil vec Krajskému súdu v Košiciach, ktorý vec prikázal Okresnému súdu Rožňava, hoci o návrhu mal rozhodovať Najvyšší súd SR.

37. K tejto odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že postupom podľa § 365 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 389 ods. 2 CSP možno preskúmať a následne zrušiť iba právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, ak má vadu podľa § 365 ods. 1 CSP.

38. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

39. Ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo (§ 389 od. 2 CSP).

40. Odvolací súd teda nemôže z hľadiska správnosti preskúmať rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach o prikázaní veci Okresnému súdu Rožňava (sp. zn. 12 NcC 29/2017 zo dňa 6.10.2017).

41. Proti tomuto rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach žalobkyňa podala dovolanie, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 23.4.2018 sp.zn. 4Cdo/30/2018 dovolacie konanie zastavil.

42. Odhliadnuc od vyššie uvedeného odvolací súd uvádza, že návrh žalobkyne zo dňa 19.7.2017 (č.l. 46 spisu) podľa obsahu nemožno považovať za návrh na prikázanie veci inému súdu z dôvodov vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP, keďže tento návrh odôvodnila výlučne zaujatosťou sudcov Okresného súdu

Spišská Nová Ves, neuviedla žiadne výnimočné dôvody pre delegovanie veci inému súdu a tento iný súd, ktorému sa má vec postúpiť, ani neoznačila.

43. Nedôvodná je teda odvolacia námietka žalobkyne, že o jej návrhu z 19.7.2017 doposiaľ nebolo rozhodnuté.

44. Dôvodné je však odvolanie žalobkyne čo do záveru súdu prvej inštancie o premlčaní ňou uplatneného nároku, a to z dôvodu, že v tomto štádiu konania je záver súdu o premlčaní žalobou uplatneného nároku predčasný.

45. V zmysle § 19 zákona 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie (ods. 1). Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za 10 rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8 (ods. 2). Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania najdlhšie však počas šiestich mesiacov (ods. 3).

46. Vyššie citované zákonné ustanovenie obsahuje osobitnú úpravu premlčania nároku na náhradu škody podľa zákona 514/2003 Z.z., z ktorého dôvodu použitie ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú premlčanie nároku na náhradu škody (§ 106 Občianskeho zákonníka) a premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (§ 101 OZ) je vylúčené.

47. V zmysle § 17 ods. 2 až 4 zákona 514/2003 Z.z. je upravená aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, kritéria jej priznania a jej maximálna výška a keďže ide o nárok upravený týmto zákonom, ustanovenie § 19 o premlčaní sa vzťahuje aj na tento nárok.

48. Z citovaného ustanovenia § 19 zákona 514/2003 Z.z. vyplýva stanovenie subjektívnej 3-ročnej premlčacej doby odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode alebo, ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. Objektívna premlčacia doba je 10-ročná a plynie odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda, okrem ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

49. Ako vyplýva z ustálenej súdnej praxe (R 37/2014), ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

50. V prejednávanom spore teda ide o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (nezákonným začatím a vedením trestného stíhania, ktoré bolo následne zastavené).

51. Pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby je teda rozhodujúci deň, kedy sa žalobkyňa ako poškodená dozvedela o škode (§ 19 ods. 1 prvej vety zákona 514/2003 Z.z.).

52. Súd prvej inštancie stotožnil deň nadobudnutia vedomosti žalobkyne ako poškodenej o škode s dňom právoplatnosti uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 2.10.2012 sp.zn. 8To/70/2012, ktorým bola zamietnutá sťažnosť prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu v Rožňave sp.zn. 1T/48/2012 zo dňa 21.6.2012 o zastavení trestného stíhania, ktoré uznesenie nadobudlo v ten istý deň (2.10.2012) aj právoplatnosť.

53. Úvahy súdu, na základe ktorých dospel k tomuto záveru, však nie sú z odôvodnenia napadnutého rozsudku zrejme.

54. Sám pritom správne považoval za moment, kedy sa žalovaná ako poškodená mala dozvedieť o škode, moment doručenia, resp. oznámenia rozhodnutia, ktorým mala byť škoda spôsobená.

55. V spise sa nenachádza doklad o doručení uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8To/70/2012 zo dňa 2.10.2012 žalobkyni a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť bez ohľadu na jeho doručenie žalobkyni v súlade s ust. § 184 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku v znení účinnom do 31.12.2012, v zmysle ktorého uznesenie je právoplatné, a ak neustanovuje tento zákon niečo iné, aj vykonateľné, ak zákon proti nemu nepripúšťa sťažnosť.

56. Proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8To/70/2012 zo dňa 2.10.2012 nebola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, a preto v tento deň nadobudol právoplatnosť.

57. Tento deň však nemožno bez ďalšieho stotožňovať s dňom, kedy žalobkyňa nadobudla vedomosť o tom, že jej vznikla škoda, zvlášť za situácie, že toto uznesenie bolo vyhlásené na neverejnom zasadnutí (§ 177 Trestného poriadku), pri ktorom teda nemohla byť žalobkyňa prítomná a nadobudnúť tak o ňom vedomosť.

58. Pre jednoznačný záver o tom, kedy žalobkyni začala plynúť subjektívna 3-ročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonne vedeným trestným stíhaním, je preto potrebné jednoznačne ustáliť deň, kedy bolo žalobkyni uvedené uznesenie doručené, pretože aj podľa názoru odvolacieho súdu je získanie vedomosti o tomto rozhodnutí momentom, keď sa žalobkyňa ako poškodená dozvedela o tom, že jej vznikla škoda, pričom zároveň v tom čase už bolo zrejmé, aj kto za ňu zodpovedá, keďže subjekt zodpovedný za škodu je stanovený priamo zákonom. Od tohto momentu si teda mohla uplatniť nárok na náhradu škody najprv návrhom na jeho predbežné prejednanie a následne v prípade nevyhovenia tomuto návrhu aj na súde s tým, že počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 premlčacia doba neplynula, najdlhšie však počas 6-tich mesiacov odo dňa podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku.

59. Odvolací súd sa nestotožňuje s námietkou žalovanej, že nárok na náhradu škody si mohla prvýkrát uplatniť až potom, čo nadobudlo právoplatnosť uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.6.2014 sp.zn. 6Tdo 32/2013, t.j. až 26.6.2014, keďže toto rozhodnutie najvyššieho súdu nemalo žiadny vplyv na stav, aký tu bol už ku dňu právoplatnosti rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach 2.10.2012, kedy už z tohto rozhodnutia bolo zrejmé, že došlo k zastaveniu trestného stíhania žalobkyne.

60. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom súd prvej inštancie rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

61. Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie ust. § 220 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

62. Odôvodnenie nemá byť doslovným opisom (kopírovaním) obsahu celého spisu, žaloby, všetkých písomných podaní strán, ich prednesov na pojednávaníach, obsahu všetkých predložených listinných dôkazov a opisom všetkých úkonov, ktoré súd vykonal, ako je to v napadnutom rozsudku, v ktorom 20 strán je doslovným kopírovaním jednotlivých podaní a prednesov sporových strán.

63. Takéto odôvodnenie je neprehľadné a nepreskúmateľné z hľadiska určenia podstatných argumentov procesných strán v konaní a skutočností, ktoré súd považoval za podstatné z hľadiska rozhodnutia v spore.

64. V novom rozhodnutí preto musí súd dbať o to, aby štruktúra odôvodnenia rozsudku zodpovedala ust. § 220 ods. 1 CSP a aby rozsudok bol zrozumiteľný a preskúmateľný nielen pre súd, ale aj pre strany sporu.

65. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).